

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЯКОСТІ ОСВІТИ
ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
за результатами соціологічного дослідження
«ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ
«ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РЕСПОНДЕНТІВ/-ОК

Соціологічне дослідження «Якість навчання за освітньо-професійною програмою «Педагогіка вищої школи»» було проведено у грудні 2024 - січні 2025-го року.

Дослідження включало такі етапи:

- польовий етап (збір даних) (грудень 2024-січень 2025),
- аналіз даних (квітень 2025),
- підготовку підсумкового аналітичного ілюстрованого звіту (травень 2025).

У дослідженні застосовувалася методика напівстандартизованого онлайн-опитування (форма складалася з 28 запитань). Опитування відбувалося на анонімній основі. Вибіркова сукупність як така не формувалася: посилання на електронну форму було розіслано через корпоративну пошту усім здобувачам освіти, які навчаються в рамках освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої освіти» (II (магістерський) рівень освіти).

У підсумку в дослідженні взяло участь 9 респондентів/-ок, що становить 40,9 % від загальної кількості здобувачів/-ок, які навчаються на цій освітній програмі. Розподіл за роками навчання: 1-й курс – опитано 8 осіб (що склало 88,9 % від загальної кількості опитаних), 2-й курс – 1 особа (11,1 %).

Отримані в ході опитування дані представлені візуально за допомогою 10 діаграм.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Перші питання опитування спрямовані на визначення рівня задоволеності студентів/-ок від вибору для навчання університету (ХНМУ), освітньої програми («Педагогіка вищої школи») та задоволення від роботи кафедр університету (рис. 1).

Переважна більшість здобувачів/-ок задоволені вибором університету, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр. Повністю або радше задоволених виявилось 100 % в усіх випадках. Незадоволених (радше незадоволених та абсолютно незадоволених) вибором університету, освітньою програмою та роботою кафедр не було виявлено.

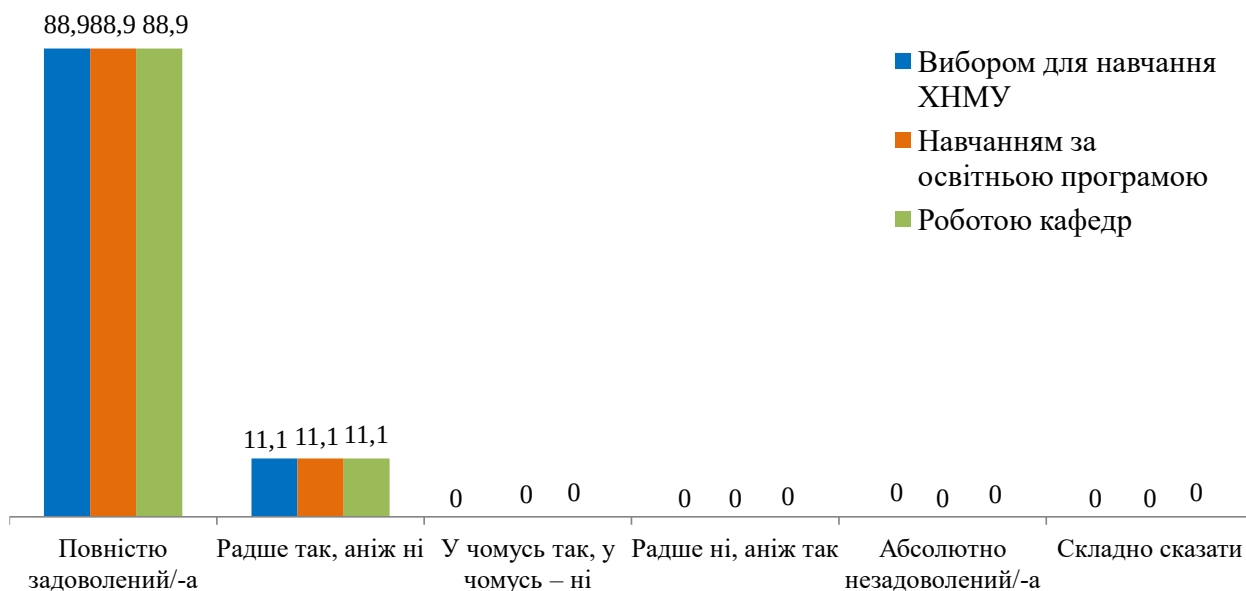

Рис. 1. Задоволеність вибором для навчанням ХНМУ, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр (%)

Для більшості опитаних (66,7 %) очікування від ХНМУ повністю співпали з реальністю; таких, для яких очікування в чомусь співпали з реальністю, а в чомусь — ні, було ще 22,2 %. Студентів/-ок, очікування яких абсолютно не співпали чи радше не співпали, не виявилось. Утруднились із відповіддю 11,1 %.

Більшість студентів/-ок (66,7 %) дуже добре оцінюють якість освітнього процесу в університеті (див. рис. 2). Ще 33,3 % респондентів/-ок оцінюють освітній процес радше, добре. Таких, які негативно ставляться до якості освіти в університеті, не виявилось.

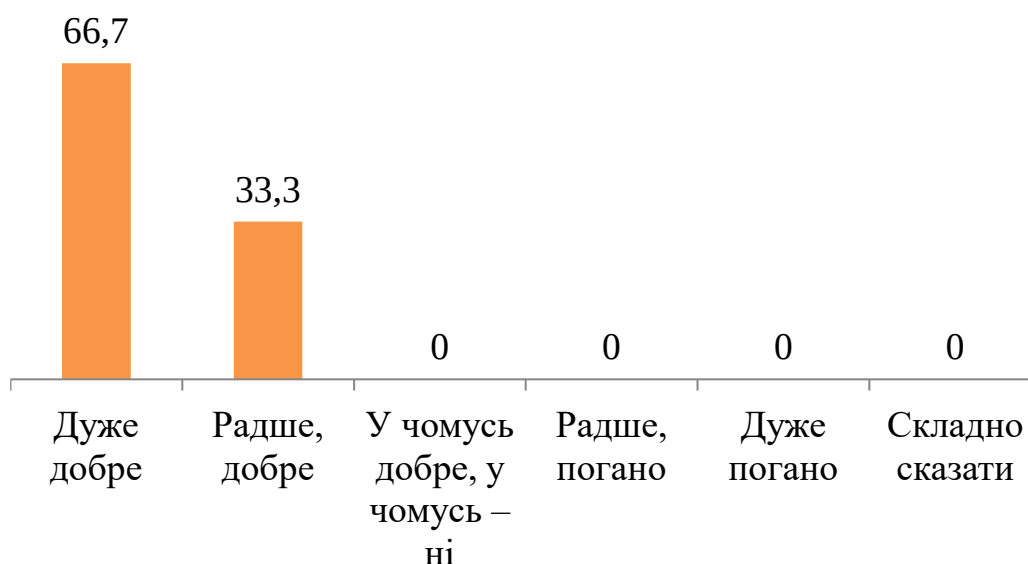

Рис. 2. Сприйняття освітнього процесу (%)

Необхідно зазначити, що 66,7 % опитаних студентів/-ок вважають, що освітнє середовище ХНМУ повністю задовольняє їхні освітні і наукові інтереси, а 44,4 % опитаних погоджується з тим, що освітній процес в університеті враховує світовий науковий досвід на високому рівні.

На рис. 3 відображені результати розподілу думок студентів щодо «агентів впливу» на якість освіти.

Аналіз показує, що відповідальність за якість освіти студенти цієї освітньої програми покладають насамперед на викладацький склад (88,9 % відповіли, що саме викладацький склад впливає на забезпечення якості освіти повною мірою). Друге місце за впливовістю (77,8 %) поділяють представники адміністрації та Навчально-науковий інститут якості освіти. Здобувачі визнали свою відповідальність у 66,7 % відповідей, і стільки ж відсотків опитаних вважають «максимально впливовими» завідувачів кафедр.

Міністерство освіти і науки України посідає останнє місце з результатом 55,6 %.

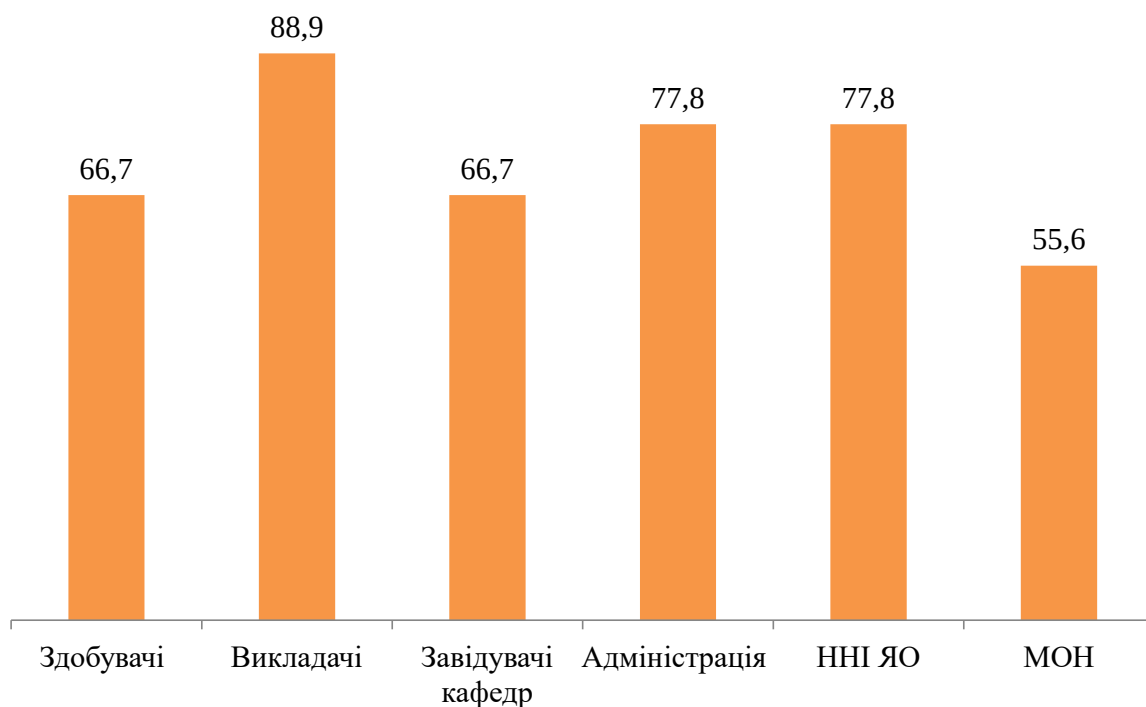

Рис. 3. Вплив «повною мірою» на якість освіти (%)

Щодо рівня розповсюдження інформації про різні аспекти освітнього процесу, більшість опитаних підтвердили свою поінформованість (див. рис. 4). Рівень поінформованості про зміст навчання був найбільшим — 88,9 % здобувачів та здобувачок відмітили цей пункт.

Трохи менше (77,8 %), проте на високому рівні, здобувачі/-ки були поінформовані про цілі, завдання, методи та форми, очікувані результати навчання та про критерії оцінювання.

При цьому 77,8 % опитаних повністю задоволені своїм рівнем поінформованості, ще 11,1 % радше задоволені, тоді як незадоволених виявлено не було. Тих, хто обрав серединний варіант «У чомусь так, у чомусь – ні» було 11,1 %.

Рис. 4. Поінформованість до початку навчання (%)

Наступний блок запитань стосувався оцінки особливостей проведення занять. Серед найбільш розповсюджених методів та форм навчання, що використовуються викладачами під час практичних занять (див. рис. 5), були такі: «бесіда» (88,9 %), «розповідь, пояснення» (88,9 %), «дискусії» (77,8 %), «обговорення» (77,8 %) та «демонстрація презентації» (77,8 %).

З великою вірогідністю можна припустити, що значно рідше використовується симуляційне обладнання (0 %), рольові ділові ігри (11,1 %), письмові творчі роботи (22,2 %), реферати, доповіді, повідомлення (33,3 %), усне опитування (33,3 %) та письмові контрольні роботи (11,1 %).

Про інші методи та форми навчання згадали приблизно у половині випадків: тести та самостійну роботу з навчальним матеріалом відмітили по 55,6 % здобувачів/-ок.

Рис. 5. Методи і форми, що викладачі найчастіше використовують на практичних заняттях (%)

Усі опитані вважають застосовані методи відповідними освітній програмі (100 %). Більшість опитаних вважають застосовані методи і форми ефективними (88,9 %) та сучасними (77,8 %). Неєфективними та невідповідними освітній програмі ці методи не вважає ніхто, прот несучасними їх вважають 11,1 %.

Щодо впливу на те, яким чином проходять заняття, 66,7 % опитаних зазначили, що вони мають на методи та форму проведення занять суттєвий чи обмежений вплив; ще 11,1 % не змогли надати однозначну відповідь, а 22,2 % відповіли, що такого впливу не мають.

Третина опитаних, 33,3 % респондентів/-ок висловлювали викладачам та/або представникам адміністрації зауваження та пропозиції щодо

оновлення освітніх програм зі спеціальності. Усі пропозиції тих, хто їх висловлював (100 %), були враховані.

Студенти позитивно оцінили власні можливості оперативно проконсультуватися з викладачами з будь-яких питань, пов'язаних з навчанням. 100 % опитаних вважають, що таку можливість їм надають переважна більшість викладачів. Про відсутність такої можливості не заявив ніхто.

Оцінюючи ставлення викладачів до студентів, усі опитані (100 %) вказують на об'єктивність та неупередженість педагогів. Також 77,8 % вказали, що мають вільний доступ до інформації щодо критеріїв оцінювання.

Одними із запитань було оцінити за п'ятибальною шкалою різні аспекти навчання (див. рис. 6).

Результати аналізу показують, що студенти загалом виставляють дуже добрі оцінки (середня оцінка — 4,2) із незначним коливанням – від 4,0 (так оцінили «розклад занять») до 4,4 («якість навчально-методичних матеріалів навчальних дисциплін»).

Інші аспекти були оцінені так: «залученість до занять професіоналів-практиків, експертів галузі, роботодавців» (4,1 балів), «можливості для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії» (4,2 балів), «чіткість та зрозумілість критеріїв оцінювання навчальних досягнень» (4,2 балів), «методичне забезпечення самостійної роботи» (4,2 балів), «навантаження» (4,2 балів), «співвідношення між аудиторними годинами та самостійною роботою» (4,3 балів), «логічна послідовність вивчення навчальних дисциплін» (4,3 балів), «перелік навчальних дисциплін, що вивчаються» (4,3 балів) та «якість освітньої програми загалом» (4,3 балів).

Рис. 6. Задоволеність різними аспектами навчання (1 – min, 5 – max)

Відкрите запитання анкети стосувалося покращення якості освіти: «Надайте, будь ласка, свої пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ХНМУ» (відповіді надали 4 респондента/-ки).

Половина відповідей, а саме, 50 % відповідей не містили жодних пропозицій чи ідей:

«Все гарно»;

«Все чудово, дякую!».

Пропозиції та рекомендації стосувалися осучаснення навчальних матеріалів та методів викладання (50 %):

«Міжнародна інтеграція: Укласти більше угод із закордонними університетами для обміну студентами та викладачами, що підвищить рівень знань і міжнародний статус ХНМУ»;

«Оцифрування навчального процесу, розробити інтерактивні платформи для лекцій, тестів і підготовки до іспитів, що полегшить доступ студентів до матеріалів».

Здобувачам освіти був запропонований також перелік різних процедур, порядків та діяльності університету з проханням позначити, з чим саме вони обізнані (див. рис. 7).

Рис. 7. Ознайомленість з порядками, процедурами, діяльністю університету (%)

Респондент(к)и продемонстрували високий рівень обізнаності, особливо із Кодексом академічної доброчесності ХНМУ (100 %), з порядком і умовами вибору студентами вибіркового дисциплін (88,9 % опитаних).

Менше, але на високому рівні, здобувачі знайомі із заходами, які проводить психологічна служба університету (77,8 %), із тим, що робить

університет для гарантування безпеки студентів (77,8 %), із процедурою врегулювання конфліктних ситуацій (77,8 %), з процедурою реагування вишу на порушення академічної доброчесності (77,8 %), з інформацією щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (66,7 %), з інформацією про програми міжнародної академічної мобільності (66,7 %), з порядком перескладання заліків, іспитів (66,7 %), з порядком оскарження результатів заліків, іспитів (66,7 %).

Подібне запитання стосувалося і задоволеності студентства порядками, процедурами, підтримкою, забезпеченістю університету (див. рис. 8).

Рис. 8. Задоволеність підтримкою, порядками, процедурами, забезпеченістю університету (%)

Найбільше респондентки/-ти задоволені рівнями консультативної підтримки з боку деканату та кафедр (100 %), а також рівнем освітньої підтримки з боку викладачів кафедр (100 %).

Високий рівень задоволення (88,9 %) здобувачів та здобувачок спостерігається також щодо платформ дистанційної освіти університету, рівнем матеріально-технічних та інформаційних ресурсів Наукової бібліотеки університету, рівнем матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу, рівнем безпеки перебування в університеті, сприяння здоров'ю студентів, можливістю користуватися наданим доступом до міжнародних інформаційних ресурсів, порядком перескладання заліків, іспитів, порядком оскарження результатів заліків, іспитів та порядком і умовами вибору студентами вибіркового дисциплін.

Найменше (77,8 %) опитані задоволені процедурою врегулювання конфліктних ситуацій та рівнем соціальної підтримки (проживання, харчування, стипендії, соціальна допомога та ін.).

Заходи, які проводить психологічна служба ХНМУ, відвідували 33,3 % здобувачів, з яких 33,3 % задоволені взаємодією із представниками психологічної служби.

Окремий блок анкети був присвячений можливим конфліктним ситуаціям, які можуть виникати під час навчання. По 22,2 % опитаних мали конфлікти з викладачами, іншими здобувачами та з представниками адміністрації. Проте на прохання повідомити, в чому була суть конфліктів, відповідей отримано не було.

Останній блок анкети був присвячений оцінці результативності навчання за обраною освітньою програмою. Одне з питань стосувалося того, наскільки університету вдалося під час навчання розвинути або покращити м'які навички здобувачів освіти (див. рис. 9).

Згідно розподілу відповідей, університет найкраще розвиває здатність висловлювати та відстоювати власну позицію (100 %), комунікабельність (77,8 %), вміння працювати у команді (66,7 %), ініціативність (55,6 %),

відповідальність за власні дії (55,6 %) та вміння самостійно приймати рішення (55,6 %), тоді як розвитку таких навичок, як активна життєва позиція (44,4 %), емоційний інтелект (44,4 %), вміння вести за собою (44,4 %), навички співпереживання (33,3 %) та вміння критично мислити (33,3 %) університет має приділити більше уваги.

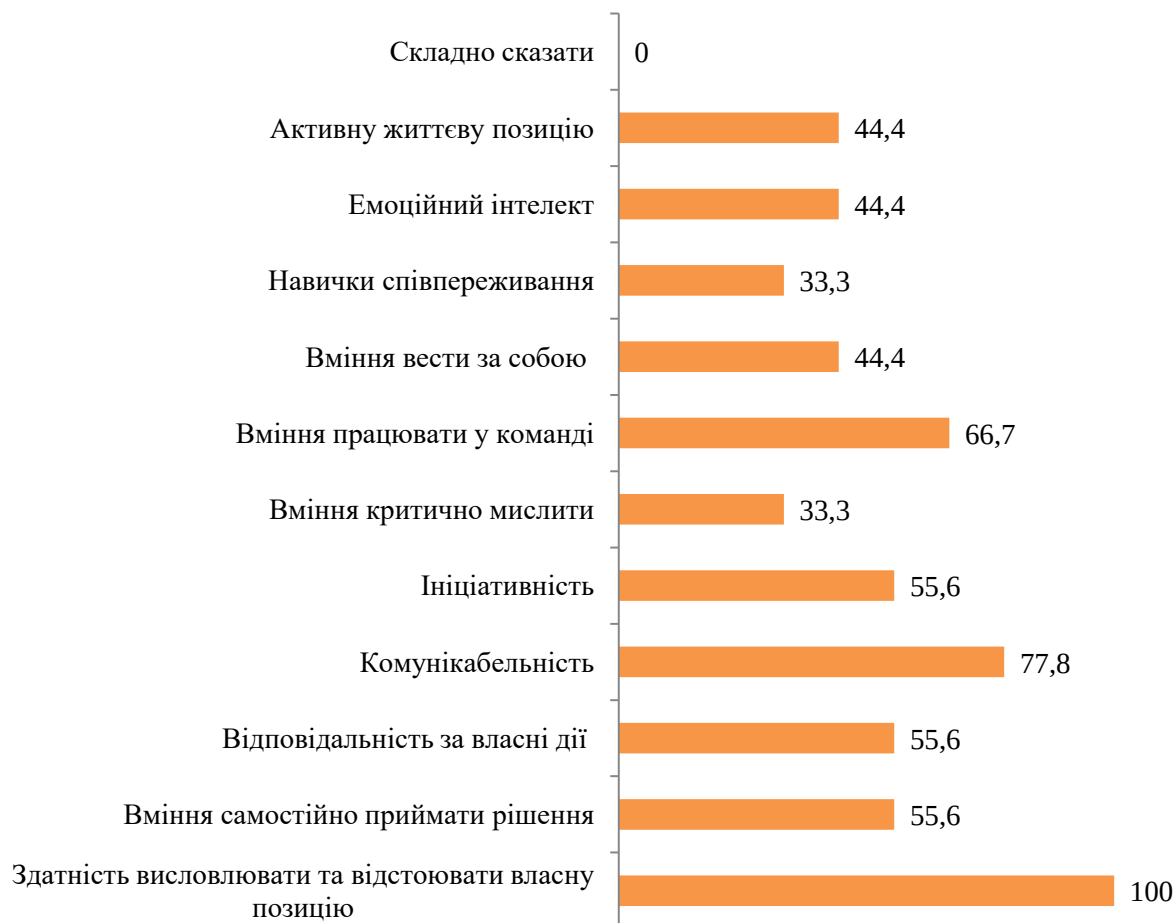

Рис. 9. М'які навички, які університету вдалося розвинути у здобувачів під час навчання (%)

Усі опитані (100 %) задоволені тими компетентностями, що в них розвинув університет (незадоволених не виявлено).

Наостанок було поставлене таке запитання: «На Вашу думку, якою мірою навчання за цією освітньої програмою вплине на Вашу подальшу кар'єрну траєкторію?» (див. рис. 10). Студентські «оцінки» є позитивними:

переважна більшість опитаних (88,9 %) вважають, що освітня програма матиме вирішальний вплив чи стане доволі впливовою; 11,1 % вважають цей вплив певним, але незначним.

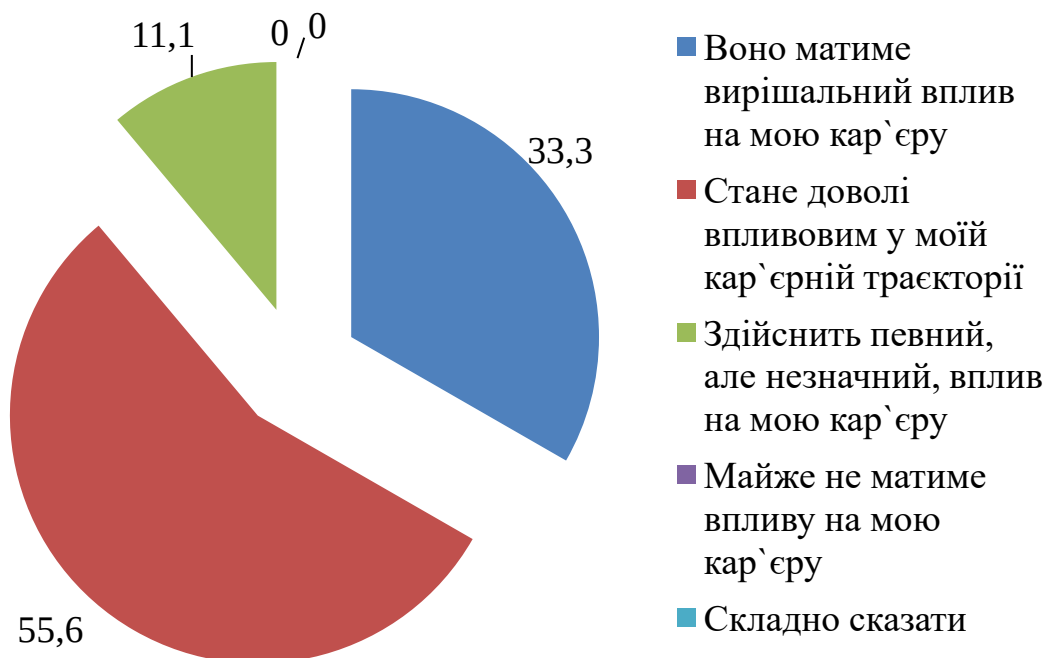

Рис. 10. Вплив навчання за освітньою програмою на подальшу кар'єрну траєкторію (%)

Натомість тих, хто вважають, що освітня програма майже не матиме впливу на її / його подальшу кар'єру, не було.

Аналітичний звіт виконала 19.05.2025 р.

Соціолог психологічної
служби ННІ ЯО

Дзюба О.М.